Zorgpad levercirrose

azdelta

Uw ziekenhuis.

Beste patiënt,

Je hebt de diagnose levercirrose gekregen. Deze ziekte stopt niet vanzelf. Daarom is goede zorg en opvolging heel belangrijk.

In deze brochure vind je stap voor stap wat je mag verwachten. Je leest wie je zal helpen, wanneer er afspraken zijn en wat je zelf kan doen om je beter te voelen.

Samen met je zorgverleners sta je er niet alleen voor.

Team leverziekten AZ Delta

Alarmsymptomen bij levercirrose

Neem onmiddellijk contact op met je huisarts, leverspecialist, verpleegkundig specialist leverziekten of de spoeddienst bij één van de volgende klachten:

- **Bloed overgeven**
- **Zwarte stoelgang (zonder dat je ijzerpillen neemt)**
- **Plots veel gewichtstoename zonder duidelijke reden**
- **Een opgezwollen buik**
- **Opgezwollen benen of enkels**
- **Verwardheid, concentratiestoornissen of sufheid**
- **Geelzucht (gele verkleuring van huid of ogen)**

Deze symptomen kunnen wijzen op ernstige complicaties van levercirrose. Wacht niet af en neem tijdig contact op!

1 Wat is een zorgpad?

Een zorgpad is een afgesproken traject dat je als patiënt volgt binnen het ziekenhuis. Het beschrijft wie je wanneer ziet, welke onderzoeken nodig zijn en welke ondersteuning je kunt verwachten. Het doel is om zorg op maat te bieden, volgens de nieuwste richtlijnen, met aandacht voor jou als mens.

2 Waarom een zorgpad voor levercirrose?

Levercirrose is een chronische leveraandoening die een nauwe opvolging vereist.

Via dit zorgpad willen we:

- Problemen vroegtijdig opsporen
- Complicaties voorkomen
- Je goed informeren en begeleiden
- Je levenskwaliteit verbeteren

3 Wie staat voor je klaar?

- Hepatoloog – arts gespecialiseerd in leverziekten.
- Verpleegkundig specialist – coördineert het zorgpad en is, samen met je huisarts, je vaste aanspreekpunt.
- Huisarts – volgt je algemene gezondheid op, coördineert de zorg samen met het ziekenhuisteam en is het eerste aanspreekpunt bij nieuwe klachten.
- Diëtist – adviseert over gezonde voeding en ondersteunt bij voldoende eiwitinname en gewichtsbeheer.
- Maatschappelijk werker – biedt hulp bij praktische, sociale en emotionele vragen.
- Kinesitherapeut – ondersteunt je bij het verbeteren van je mobiliteit en het versterken van je spieren.

4 Hoe ziet het zorgpad eruit?

- **Samenwerking**

Verschillende zorgverleners, zoals de leverspecialist, verpleegkundig specialist, diëtist, huisarts en kinesitherapeut, werken nauw samen voor jouw zorg.

- **Op maat**

Je zorgpad wordt aangepast aan jouw noden, de ernst van je ziekte en hoe die evolueert.

Gedecompenseerde levercirrose = levercirrose met complicaties

Bij gedecompenseerde levercirrose – dat is levercirrose met complicaties – is een nauwkeurige en intensieve opvolging nodig. Complicaties betekenen dat de lever minder goed werkt en dat er problemen in het lichaam ontstaan.

Enkele veelvoorkomende complicaties zijn:

- Vocht in de buik (ascites)
- Verwardheid of suffheid (door opstapeling van afvalstoffen in het bloed, ook wel hepatische encefalopathie genoemd)
- Bloedingen, bijvoorbeeld door spataders in de slokdarm (slokdarmvarices)
- Geelzucht, waarbij de huid en ogen gelig worden
- Slechtere nierwerking

Deze complicaties kunnen plots verergeren. Daarom is een goede opvolging na de ziekenhuisopname heel belangrijk. Zo kunnen we snel ingrijpen als dat nodig is, en proberen we nieuwe problemen te voorkomen.

Daarom voorzien we een gestructureerd opvolgschema **na ziekenhuisopname:**

Tijdstip	Wat	Wie
1 week na de opname	• Telefonische consultatie OF • Dagopname ascitespunctie	Verpleegkundig specialist (VS) leverziekten
2 weken na opname	• Consultatie • Klein labo*	Huisarts
3-4 weken na opname	• Groot labo in AZ Delta° • Consultatie	Hepatoloog

*** klein labo = complet-formule, INR, creatinine, ALT, GGT, bilirubine, alkalische fosfatase, MELD-score, Albumine, Natrium, Kalium, CRP**
° groot labo = klein labo + AFP (+ AST)

Ook na een nieuwe opname houden we graag terug dit schema aan. De opvolging daarna is sterk afhankelijk van de ernst en frequentie van de complicaties.

Gecompenseerde levercirrose = levercirrose zonder grote complicaties

Indien er geen sprake is van complicaties wanneer je de diagnose krijgt of als de situatie stabieler is geworden, kunnen we overgaan naar volgend stroomschema:

Tijdstip	Wat	Wie
WEEK 2 (bv. na diagnose)	• Telefonische consultatie	VS leverziekten
MAAND 1	• Groot labo in AZ Delta° • Consultatie	Hepatoloog
MAAND 2	• Consultatie en klinische evaluatie • Klein labo*	Huisarts
MAAND 3	• Consultatie	Hepatoloog
MAAND 6 - NUCHTER	• Consultatie • Echo • Fibroscan • Groot labo in AZ Delta°	Hepatoloog of VS leverziekten
MAAND 9	• Consultatie en klinische evaluatie • Klein labo*	Huisarts
MAAND 12	• MRI-scan • Groot labo in AZ Delta° • Consultatie	Hepatoloog of VS leverziekten
MAAND 15	• Consultatie en klinische evaluatie • Klein labo*	Huisarts

DAARNA TELKENS HERHALING	**VAN MAAND 6 T.E.M. MAAND 15**	Hepatoloog/VS leverziekten/ Huisarts

*** klein labo = complet-formule, INR, creatinine, ALT, GGT, bilirubine, alkalische fosfatase, MELD-score, Albumine, Natrium, Kalium, CRP**
° groot labo = klein labo + AFP (+ AST)

Als alles goed blijft verlopen en er geen complicaties optreden, kan een jaarlijks schema er bijvoorbeeld zo uitzien:

Januari - NUCHTER	• Groot labo in AZ Delta° • Consultatie in AZ Delta met echo en fibroscan bij de hepatoloog of de VS leverziekten
April	• Consultatie bij de huisarts voor klinische evaluatie • Eventueel klein labo bij de huisarts indien nodig*
Juli	• MRI-scan vooraf aan consultatie (6 uur nuchter) • Groot labo in AZ Delta° • Consultatie in AZ Delta
Oktober	• Consultatie bij de huisarts voor klinische evaluatie • Eventueel klein labo bij de huisarts indien nodig*

*** klein labo = complet-formule, INR, creatinine, ALT, GGT, bilirubine, alkalische fosfatase, MELD-score, Albumine, Natrium, Kalium, CRP**
° groot labo = klein labo + AFP (+AST)

5 Wat verwachten we van jou als patiënt?

- Neem actief deel aan je zorgtraject:
  - Hou dagelijks je gewicht bij
  - Hou dagelijks het aantal keer stoelgang bij als je Bifiteral (lactulose) moet innemen
  - Neem contact op bij alarmsymptomen
  - Vul de vragenlijsten die je toegestuurd kreeg via de app in.

- Stel vragen en durf je klachten te bespreken op de consultatie. TIP: schrijf je vragen voorafgaand aan de consultatie op.

- Kom steeds naar je geplande afspraken.

- Meld veranderingen in je gezondheid

6 Kostprijs

De deelname aan het zorgpad is kosteloos. Uiteraard zijn de consultaties, opnames en onderzoeken wel betalend.
Alle leverspecialisten zijn geconventioneerd.

7 Contactgegevens zorgteam

Verpleegkundige leverziekten

Laurence Seynhaeve
051 23 73 07 (tijdens kantooruren op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag)

Arts-specialist levercirrose

Naam .....

Dienst maag-darm- en leverziekten raadpleging telefoon
Campus Rumbeke: 051 23 72 15
Campus Menen: 056 52 22 43
Campus Torhout: 050 23 24 01

Huisarts

Naam .....

Telefoon .....

Als je tijdens het weekend, op feestdagen of buiten de kantooruren problemen of dringende vragen hebt, richt je dan tot je huisarts, de huisarts met wachtdienst of de spoedgevallendienst in het ziekenhuis.

Tel spoed AZ Delta campus Rumbeke: 051 23 71 11
Tel spoed AZ Delta campus Menen: 056 52 21 11
Tel spoed AZ Delta campus Torhout: 050 23 21 11

Thuisverpleging

Naam .....

Telefoon .....

Dienst gezinszorg en aanvullende thuiszorg

Naam .....

Telefoon .....

Diëtist

Naam .....

Telefoon .....

Kinesist

Naam .....

Telefoon .....

8 Richtlijnen bij levercirrose

Medicatie
- Neem nauwgezet je medicatie in.
- Te mijden: niet-steroïdale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAID, ontstekingsremmers) zoals Diclofenac, Voltaren, Brufen, Nurofen, Ibuprofen, enz.

Alcoholstop
Bij levercirrose is een volledige alcoholstop noodzakelijk. Ook wanneer alcohol niet de oorzaak van de cirrose is, blijft het belangrijk om geen alcohol te drinken om verdere leverschade te voorkomen.

Pijnstilling
Als je pijnstilling nodig hebt, is paracetamol (Dafalgan) nog steeds een veilige keuze, zelfs bij levercirrose. Beperk de inname tot maximaal 2 gram per dag. Helpt dit onvoldoende, neem dan contact op met je huisarts, verpleegkundig specialist leverziekten of leverspecialist.

Wegen
Het is belangrijk om je dagelijks te wegen en een plotse toename van gewicht te melden aan je huisarts, verpleegkundig specialist leverziekten of leverspecialist (hepatoloog).

Voeding
Eet gezond en evenwichtig, beperk je zoutinname. Zorg voor voldoende eiwitten in je voeding en neem 's avonds nog een kleine eiwitrijke snack voor het slapengaan.

Rookstop
Stoppen met roken is belangrijk om je algemene gezondheid en leverfunctie te beschermen.

Beweging
Probeer dagelijks in beweging te blijven. Regelmatige lichaamsbeweging helpt je conditie en spiermassa te behouden.

9 Veelgebruikte medicatie bij levercirrose

Lactulose (bv. Bifiteral®)
- Doel: voorkomen of behandelen van hepatische encefalopathie (verwardheid door opstapeling van afvalstoffen in het bloed).
- Gebruik: dagelijks, dosis aanpassen op stoelgang (doel: 2-3 zachte stoelgangen per dag).
- Bijwerkingen: buikpijn, winderigheid, diarree.
- Let op: bij aanhoudende diarree →arts contacteren.

Spironolactone (bv. Aldactone®)
- Doel: verminderen van vochtophoping (ascites, gezwollen benen).
- Gebruik: 1x per dag, vaak samen met furosemide.
- Bijwerkingen: spierzwakte, hoge kaliumspiegels, borstvorming bij mannen.
- Let op: regelmatige bloedafnames nodig om kalium en nierfunctie te controleren.

Furosemide (bv. Lasix®)
- Doel: vocht afdrijven (diureticum), meestal samen met spironolactone.
- Gebruik: 's morgens innemen.
- Bijwerkingen: duizeligheid, lage bloeddruk, lage kaliumspiegels.
- Let op: regelmatige bloedafnames nodig om kalium en nierfunctie te controleren.

Carvedilol® (bv. Kredex®) of Propranolol® (bv. Inderal®)
- Doel: de druk in de bloedvaten van de slokdarm verlagen (bij slokdarmspataders of varices).
- Gebruik: meestal 2 keer per dag.
- Mogelijke bijwerkingen: vermoeidheid, trage hartslag, koude handen of voeten, minder uithouding bij inspanning, duizeligheid door een lage bloeddruk.
- Let op: nooit plots stoppen zonder overleg.

Rifaximine (bv. Targaxan®)

- Doel: preventie van hepatische encefalopathie.
- Gebruik: meestal 2x per dag, vaak in combinatie met lactulose.
- Bijwerkingen: buikklachten, misselijkheid.

10 Opvolging levercirrose

Op de volgende pagina's vind je opvolgfiches per consultatie. Die fiches kan je gebruiken tijdens je afspraken in het ziekenhuis, maar ook bij consultaties bij de huisarts, diëtist, kinesitherapeut en andere zorgverleners.

Neem onmiddellijk contact op met je huisarts, leverspecialist, verpleegkundig specialist leverziekten of de spoeddienst bij één van de volgende klachten:

- **Bloed overgeven**
- **Zwarte stoelgang (zonder dat je ijzerpillen neemt)**
- **Plots veel gewichtstoename zonder duidelijke reden**
- **Een opgezwollen buik**
- **Opgezwollen benen of enkels**
- **Verwardheid, concentratiestoornissen of sufheid**
- **Geelzucht (gele verkleuring van huid of ogen)**

Deze symptomen kunnen wijzen op ernstige complicaties van levercirrose. Wacht niet af en neem tijdig contact op!

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

AFSPRAAK

Datum: ..... **Uur?** .....

Waar? .....

Bij wie? .....

Mag ik eten en drinken voor deze afspraak?
→Ja →Neen

.

DATUM	GEWICHT	BLOEDDRUK	POLS	AANTAL KEER STOELGANG

Notities

CONTACT

Verpleegkundig specialist leverziekten
t 051 23 73 07
e laurence.seynhaeve@azdelta.be

Secretariaat maag- darm- en leverziekten
Campus rumbeke
t 051 23 72 15
Campus Menen
t 056 52 22 43
Campus Torhout
t 050 23 24 01

Artsen

Dr. Filip Baert
Dr. Lieselot Baert
Dr. Sofie De Meulder
Dr. Filip De Pauw
Dr. Charlotte De Vloo
Dr. Dominiek De Wulf
Dr. Jochen Decaestecker
Dr. Valérie Desmedt
Dr. Lobke Desomer
Dr. Jef Dewyspelaere
Dr. Goedele Eeckhout
Dr. Luc Harlet
Dr. François Marolleau
Dr. Marie-Anne Noreillie
Dr. Jolien Schol
Dr. Pieter Vandecandelaere
Dr. Julie Vandewinckele

AZ Delta Deltalaan 1, 8800 Roeselare **t** 051 23 71 11 **e** info@azdelta.be **w** www.azdelta.be
0520 6532-NL **Deze brochure is laatst aangepast op 16/10/2025**